Beskrifning öfver min julafton

Julaftonen år 1868 randades. Det var den minst händelserika julafton, som jag varit med om. Kl 9 uppsteg jag efter en god sömn och tillbringade förmiddagen på ett lättjefullt sätt, (det vill säga), ~~så~~ jag gjorde ingenting. Jag åt middag, ~~och så~~ hvarefter förflöt eftermid=

(Above "tillbringade": bragte; in the margin: annan form.)

dagen ~~gick~~ lites lifligare. Antingen
dref man då omkring ~~et~~ i bodarne
eller satt hemma. På en af mina ut-
färder träffade jag en ung herre,
som sade sig vilja följa mig in i
en sockerbagarebod, och der smorde
vi oss rått dugtigt. Men jag be-
gaf mig derifrån med stormsteg för
att innan kl. 6 vara hemma.

1 Klockan ½ 7 tändes granarne, och
julgåfvorna ~~ut~~delades. Jag fick både

stort och smått. Längre fram på afton-

n en åto vi och begåfvo oss till hvila, och

jag insomnade från denna dag, som så

och gladt
vänligt tittar in genom fönstret i den

mörkaste årstiden. Nu har jag,

så godt jag kunnat, skildrat denna

dag, och jag vet med mig sjelf, att

bättre kan jag ej göra det, hvarför jag

nu ber om förlåtelse för de brister,

som kunna häruti förefinnas.

innehåll — b
stil — b
18 2/12 69 Bgn

C. Bergman

Öfversättning (från Tyska till Svenska)

Så nödvändigt och rättvist detta krig var,
lika
så mycket lofvande voro de omständigheter, under
hvilka Gustaf Adolf företog det. Fruktansvärd
1 var visserligen kejsarens namn, outtömliga hans
a.o. hjelp~~medel~~källor, oöfvervinnerlig hittills hans makt;
hvarje annan än Gustaf skulle ett så farligt
1 ~~spel~~ lek hafva afskräckt ~~tillbaka~~. Gustaf öfver-
1 såg alla hinder och faror, hvilka ~~skulle kunna~~ kunde
~~ställa sig~~ sätta sig emot hans företag; men han kände
äfven de medel, hvarigenom han hoppades

att besegra dem. Icke ansenlig, men väl öfvad
var hans krigsmakt, härdad genom ett strängt
klimat och oupphörliga fälttåg, bildad till
seger i det polska kriget. Sverige ehuru fattigt
på penningar och menniskor och ansträngdt
öfver förmågan genom ett åttaårigt krig, var med
~~hänryckning~~ förtjusning tillgifvet sin konung, hvilken lät
honom hoppas det beredvilligaste understöd af
dess riksstånder. I Tyskland var kejsarens
namn åtminstone lika så mycket hatadt
som fruktadt. De protestantiske furstarne

syntes blott vänta på en befriares ankomst,

för att afkasta tyranniets olidliga ok och att

offentligen förklara sig för Sverige. Till och med

för de katolske ständerne kunde en motståndares

uppträdande icke vara ovälkommet, hvilket inskränkte

kejsarens makt. Den första seger, tillkämpad på

tysk mark, måste vara afgörande för hans

sak, (måste) bringa de ännu tviflande

furstarne till förklaring (måste) öka tilloppet

till hans fanor och (måste) öppna rikliga

hjelpmedel till krigets fortsättande.

i. — b
s. — ba

11/2 69 Bgn.

Löjtnant Zidén.

Löjtnant Zidén var en af de tappre män, som utgjöt sitt blod för sitt fosterland. Jag vill här i några ord skildra hans lif. ~~Löjtnant~~ Han var löjtnant och tillhörde ~~ett kom~~ kompani från Wasa, bestående af femtio man, men detta hade genom oupphörliga strider förminskats till tjugo. ~~Dessa~~ Med dessa tjugo män gick han alltid främst, ej aktande hur stor fiendens här kunde vara. Ibland lifvades han så af striden, att han sjelf sprang ~~in~~ dit, der ~~striden~~ denne

häftigast brann, då först brukade han vända
sig om och se, om hans gossar följt med efter.
Om han då fann hela sitt kompani omkring sig
a.o. då var ~~tera~~ alla; men, om detta hade ~~kommit~~ Kommit
efter, då blef han arg och sade: "Nu hafva de gått
som paddor". Så stred han dag från dag på sitt
gamla vis, tills han slutade sitt lif vid Wirta
bro. Ryssarne hade anförda af Tutschkoff fram-
trängt ända dit. Fahlander, Malm samt Duncker
a.o. skulle der ~~mötas~~ sammandrabba med fienden. Fahlander be-
/ fallde då, ~~att~~ en kolonn skulle först anrycka.

Knappast hade Zidén hört denna befallning, innan han med sina vasagossar (var den främste, då) ropte (han): "Framåt"! Sedan han gjort detta, skyndade han fram mot fienden, och hans trupp följde troget hans spår. Slutligen träffades han af en kula, (då) vände han sig om, och såg till några af sina gossar, sade han: "Nu hafva de gått som padder igen". Detta hörde Zidéns korpral, som låg vid hans sida i dödsdvala, han upprest sig och outalade, att de alla hade följt sin löjtnants spår och stupat alla. Då svängde Zidén sin hatt

och (upp)ropade: "Hurrå"! Nu dö vi som herrar, och

hvarefter han föll mot jorden och dog.

i.. ba
s.- ba 26/2 (1 Bg.) Emanuel Bergman.

Uti Canaans land bodde en helig

man vid namn Jakob. Denne Jakob hade

flytt från sin fäderne stad, emedan en familje-

at emellan honom och hans broder
tvist hade utbrutit, och bosatt sig i Canaan,

sedan
men han hade (nu) ingått en förlikning med

sin broder. Han hade (då) gift sig med en

och hvar med henne
qvinna vid namn Lea. Med henne hade

han tio söner. Derefter hade han äktat Leas
syster Rachel, med hvilken han hade tvänne (å) af två
söner, hvilka voro Josef och Benjamin.

En dag omtalade Josef en dröm, som
han föregående natt hade haft. Han hade
deri sett sin fader, moder och bröder bocka
sig för honom. Hans bröder, (som) redan förut
(voro) afundsjuke öfver fad(er)ens större kärlek
(till) mot Josef, fingo nu mera skäl att undan-
rödja honom. De beslöto alltså en dag
att föra honom till skogen och der göra

? slut på hans lif. De <u>fullföljde</u> [verkställde] äfven sin
onda afsigt, men den äldste af dem vid
namn Ruben kände ovilja för detta dåd
och beslöt att rädda honom. Han sade
till sina bröder, att de borde nedsänka
honom i en grop och låta honom der dö;
[Hans mening var att sedan]
ki (för att han sedan måtte kunna) rädda
honom. Förslaget vann bifall, och de ämnade
sedan nedsänka honom då några egyptiske
köpmän anlände. Åt desse sålde bröderne
Josef. Men En tid derefter sålde köpmännen

honom till en uppsatt person i Egypten

vid namn Potifar. Genom sin ordendtlig=

het och gudsfruktan vann han så sin

herres förtroende, att denne upphöjde

honom till den förnämsta i sitt hus näst

~~han~~ sig sjelf. Men plötsligt störtades han a.c.

från sin lyckas höjd genom en för

honom förnedrande beskyllning. Josef

hade genom sin yttre skönhet tillvunnit

sig Potifars lättsinniga hustrus begär;

men han motstod detta och blef då på

hennes falska beskyllning häktad och
kastad i fängelse. Uti fängelset befunno sig
två då tvenne brottslingar, hvilka voro konunge-
munskänk och bagare. De berättade för
honom de drömmar de hade haft. Han
uttydde dem för dem, och hans spådom
gick i fullbordan. Han förespådde munskänk-
befrielse men begärde af honom, att han
skulle ihågkomma honom, när han åter
var fri. Munskänken lofvade det. Nästa
dag var han fri.

Konung Farao i Egypten hade emellertid
ett par år sednare
haft en dröm, hvaröfver han grämde sig och ville
hafva den uttydd. Han lät alltså alla sina
sig
spåman komma till ~~honom~~; men ingen kunde a. o.
gifva konungen svar derpå. Emellertid hade
munskänken alltsedan sin befrielse bort=
glömt Josef; men ~~påminde~~ ihågkom i det= /
honom samt
samma ~~Josef~~ och sitt löfte och underrättade
att Josef uttydde drömmar
konungen om (det). Farao lät genast efter=
honom
skicka Josef, han ankom och uttydde drömmarne
salunda, att det först skulle blifva sju

goda år och derefter sju misvåxtår.

på hans inrådan
Konung Farao lät samla säd på de sju goda

för att hafva såsom hjelp under de följande misvåxtåren
åren, tills de misvåxtåren skulle inbrytta,

och satte Josef till den högste i sitt rike näst

sig sjelf. De sju olyckliga åren hade redan

utbrutit, och folk från olika länder ankommo

till Egypten för att köpa. säd Från Canaan

ankom Josefs bröder. Josef satte dem på svåra

prof, men tillkännagaf sig efter en tid med

de orden: "I hafven gjort illa mot mig, men Gud

har vändt det till godo"! Derefter skickade

han efter sin gamle fader och skänkte honom

landet Gosen att bo uti.

i. ba
s. b. 13/2 69 Bga

och angrepet på kejsaren beslöts
Öfvergången till Tyskland ~~blef~~

bedrefvos
alltså. Tillrustningarne ~~blefvo~~ på det

lifligaste ~~bedrifna~~, och de mått och steg, ett ord

hvilka Gustaf träffade, förrådde icke

mindre
~~liten~~ ~~föga~~ försigtighet, ~~än~~ som beslutet visade anmärkningsvärda !

djerfhet och storhet. Framför allt var

det nödvändigt, att sätta Sverige sjelft —

i säkerhet för grannarnes tvetydiga

a. o. ~~sinnen~~ tänkesätt uti ett så långt aflägset krig.

Vid en personlig sammankomst med Konungen

af Danmark i Markaröd försäkrade

sig Gustaf om denne monarcks vänskap;

emot Moskau blefvo gränserna betäckta;

Polen kunde man hålla uti fruktan på

Tyskland, om det skulle bekomma lust

att bryta vapenstilleståndet. En svensk

underhandlare, von Falkenberg, hwilken

a. o. ~~besökte~~ besökte Holland och de tyska hofven,

gjorde sin hesse ~~från~~ på flera protestantiske

furstars vägnar, de mest smickrande förhoppningar, –
ehuru ännu ingen hade nog mod och sjelf-
försakelse att med honom ingå ett
formligt förbund. Städerna Lübeck
och Hamburg visade sig beredvilliga att
förskjuta penningar och att ~~för detts~~ i stället för dess a.o.
betalning ~~i stället~~ antaga svenskt koppar.
Äfven af skickades ~~betrodde~~ pålitliga personer till fursten a.o.
af Siebenbürgen, att bringa ~~desse~~ denne Österrikes oför-
sonligaste fiende i vapen mot kejsaren. grad!
b 7/4 69 Byn

Den sällsamma kälkåkningen

En gammal sjöman vid namn
Anders Hägg brukade draga en
kälke, lastad med tegelstenar, till
närmaste by. En gång skulle han
passera Kallinens backe vid Uleå.
Han satte sig derföre på kälken
på det att det skulle gå hastigare. Men
olyckligtvis slutade backen först
ett ord vid isen, och hvarest der var en nyss förut upp-
huggen en vak. Hägg märkte det

det var för sent att
ej, förrän han icke mer kunde stanna
parten. Han ropade ej på hjelp, fastän
några män och qvinnor stodo ej långt derifrån,
emedan han visste det ej tjenade till
något. Han hade redan uppnått
vaken och försvann deri. Genast började
folket, som var i närheten, att upphugga
isen, men ingen Hägg syntes till. Men
efter en stund syntes ett hufvud titta fram
genom en trång vak, som ropade på hjelp. Medelst vaken?
yxor förstorades vaken, så att snart var Hägg

på det torra, men dock ej glömmande kalken

hans gamle kamrat. Han fördes derefter

närliggande gästgifvaregården, der han torka

sina kläder och berättade sitt äfventyr.

Han hade nämligen, då han kommit unde

isen, sett, att han stod såsom under ett hvalf

och att forsen blott vidrörde hans stöfflor

Han vandrade dernere och sökte att finna en utgång.

Slutligen fann han en sådan, och det, som

derefter hände, veta vi. Derefter begaf

han sig på hemvägen men glömde helt och

hållet att berätta händelsen för sin familj.

Han fästade ej någon uppmärksamhet dervid,

men nog åkte gubben Häggaldrij mera kälke. a. utr.

ba 23/4 69 Byn

Island

Island är icke allenast en af de största öarna utan äfven en af de märkvärdigaste. Den på ön skakas tidtals af jordbäfningar, hvilka åstadkomma ett förskräckligt brak genom söndersplittring af den is och snö, som hela året om betäcker Islands eldsprutande berg.

a. o.

a. o.

pron.

Äfven finnes der heta, sjudande
källor, hvilka kasta sin strålar
flera alnar i höjden. Dessa heta
källor synas på afstånd likna
stora skogseldar. Understundom
drifver till denna ö en otalig
mängd af drifis, hvilken lägra
sig vid stränderna. Ankommer
denna is redan i Januari, så af-
går den i Mars, men om den deremot
skulle först ankomma i April, så

qvardröjer den hela året om och åstad=

kommer då en förfärande köld och hunger. deraf följande

Menniskorna svälta då. Hästarne

af huden af
gnaga andra döda kreatur. Fåren

äta kullen af hvarandra. Men

vanligtvis är luften sund och hellsosam.

Denna sunda luft uppkommer tro=

ligtvis af de varma ~~källor och vulkaner~~ [illegible]

~~som~~ hvilka Island eger. Skogar af större i det omgif- vande hafvet golfströmmen

vidd finnas ej, ~~der~~ blott buskar och

dvergbjörkar resa sin krokiga stammar der,

b 8/5 67 Byberg